

Гошилик Н.С. Актуалізація схемного образу ШЛЯХ у репортативному типі висловлювання публіцистичного дискурсу / Н.С. Гошилик // Актуальні питання лінгвістики, літературознавства та інноваційної методики викладання іноземних мов. Тези доповідей п'ятої Всеукраїнської наукової конференції. – Тернопіль, ТНЕУ, 19-20 травня 2011 року. – С. 16-17

Наталія Гошилик, Івано-Франківськ

**Актуалізація схемного образу ШЛЯХ у репортативному типі
висловлювання публіцистичного дискурсу**

Як відомо, репортативний тип висловлювання є випадком, коли фрагментом публіцистичного дискурсу виконується типова для ЗМІ функція передавання інформації. За результатами спостереження, характерним для цього типу висловлювання є використання темпоральних одиниць та конструкцій, які актуалізують концепт ЧАСОВА ТОЧКА, тобто позначають точку на часовій осі, з віднесенням (або без віднесення) її до минулого, теперішнього чи майбутнього, спираючись, відповідно, на схемний образ ШЛЯХ. Розглянемо приклади використання темпоративів у цьому типі висловлювання.

Israel last night raised the prospect that it might accept a temporary pause in its bombing campaign against Gaza after the EU called for an immediate and lasting ceasefire. But the country's leadership is continuing to discuss a large-scale invasion of the territory. After a fourth day of Israeli attacks, Palestinian deaths rose to more than 370 (Guardian, 31 December, 2008).

У цьому фрагменті спостерігаємо, що події, які розгортаються, розміщені у певних часових координатах та позначаються темпоральними конструкціями *last night* та *after a fourth day*. Обидві є засобами вербалізації сенсорних темпоральних концептів.

Конструкція *last night* опосередковано відображає схемний образ ШЛЯХ за рахунок актуалізації концепту МИНУЛЕ та позначення одного часового відрізка. Імпліцитно присутня точка теперішнього, яка співвідноситься з датою написання статті. Визначення співвіднесення двох точок, які позначаються темпоральними конструкціями у цьому фрагменті, не є можливим, оскільки текст вказує на одну з цих точок опосередковано (*after a fourth day*).

З рисунка видно, що чітка кореляція точки на часовій осі, що позначається темпоральною конструкцією *after a fourth day*, відносно інших точок неможлива. Однак в обох випадках співвідношення зі схемним образом ШЛЯХ відбувається на фоні розгортання репортативного типу висловлювання.

У наступному фрагменті наявні два види позначення часової точки:

*Lord Hutton **today** rounded on critics of his report into the death of the government weapons inspector David Kelly, insisting there was "no reasonable basis" for claims that it was a whitewash. The former law lord defended his **January 2004** findings in a highly detailed 26-page analysis (pdf) published by the legal journal Public Law (Guardian, 2 November, 2006).*

Як лексема сенсорної семантики *today*, так і соціокультурне *January 2004* спираються на схемний образ ШЛЯХ, вказуючи на певні точки на часовій осі – те, що має місце у момент мовлення та те, що відноситься до визначеного місяця вказаного року. Темпоральний простір, який лежить у полі опису обраного фрагменту, розміщений між обома датами, які, відповідно, актуалізують концепти МИНУЛЕ і ТЕПЕРІШНЄ.

Отже, репортативний тип висловлювання, виконуючи функцію сповіщення, інформування про події, характеризується дейктичним позначенням часових проміжків. Типовим для цього виду типу висловлювання у публіцистичному дискурсі є реалізація схемного образу ШЛЯХ, який вербалізується переважно мовними засобами сенсорної семантики.